

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу
moodle.nati.org.ua

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Історія української державності та етнокulturологія»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 208 «Агроінженерія»

Освітня програма 208 «Агроінженерія»

Рік навчання 1, семестр 1
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

д-р іст. наук, доцент Сидорович Олександр Сергійович
[sydorovith@ukr.net](mailto:sidorovith@ukr.net)

<http://moodle.nati.org.ua/course/view.php?id=229>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Історія української державності та етнокulturологія» – послідовне вивчення державно-політичного, соціально-економічного, духовного, етнічного культурного розвитку українського народу в контексті розвитку світової цивілізації з урахуванням профілю закладу освіти.

Завдання вивчення дисципліни:

- Сформуванню у студентів цілісне уявлення про історичний розвиток української державності на основі джерел та наукової літератури;
- Закласти підвалини української свідомості;
- Виховати фахівців, здатних аналізувати та використовувати історичний досвід у вирішенні актуальних проблем сучасної України.

У результаті вивчення дисципліни студент має:

- Оволодіти новітніми історичними теоріями та концепціями, системою наукового підходу до аналізу історії України;
- Набути навички роботи з першоджерелами та самостійного осмислення документів і матеріалів.

дисципліни, що передують: «Українська мова за професійним спрямуванням».

дисципліни, що забезпечуються: «Філософія», «Правова культура особистості».

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми «Агроінженерія» спеціальності 208 «Агроінженерія».

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних

знань та вмій, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

-
- **Програмні результати навчання (ПРН):**
- Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання у професійній діяльності.
- Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні , практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінюванн я
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Феномен історії української державності	2/2	Знати понятійно-категоріальний апарат, завдання та методологію історії. Вміти користуватися періодизацією історії української державності. Володіти історичною схемою М. Грушевського.	Опрацювання першоджерел , написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	10 балів
Тема 2. Україна- Русь (IX ст. – перша	2/2	Знати походження стародавніх слов'ян; східні слов'яни: становлення та етногенез;	Опрацювання першоджерел , написання конспектів, доповідей,	10 балів

<p>половина XIV ст.)</p>		<p>початок Київської Русі; внутрішні і зовнішні фактори розвитку Давньоруської держави; розробленість давньоруських земель. Галицько-Волинське князівство – спадкоємець державних і соціокультурних традицій Київської Русі.</p>	<p>есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.</p>	
<p>Тема 3. Литовсько-польська доба української історії (друга половина XIV ст. – перша половина XVII ст.)</p>	<p>2/2</p>	<p>Розуміти причини інкорпорації України-Руси Литвою. Знати державно-політичний, економічний, культурний і релігійний вплив українських земель на Литву; Кревська та Городельська унії; боротьба Литовського і Московського князівства за давньоруську спадщину. Люблінська унія. Виникнення і наростання національної, соціальної і релігійної конфронтації.</p>	<p>Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.</p>	<p>10 балів</p>
<p>Тема 4. Боротьба за відродження державності України (1917-1920 рр.)</p>	<p>2/2</p>	<p>Знати основні тенденції української революції. Національно-політичні сили в українській революції. Створення єдиного національного фронту. Платформа Української Центральної ради у відносинах з Росією. Дипломатичне визнання УЦР. Трансформація революційних процесів у військове протиборство за владу в Україні. Брестський мир.</p>	<p>Написання доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій, підготовка словника термінів. Виконання самостійної роботи.</p>	<p>10 балів</p>

		Гетьманат та Директорія. Селянський повстанський рух. Встановлення влади рад в Україні. Процес державотворення в Україні. Основні наслідки української національної революції.		
40 балів				
Модуль 2				
Тема 1. Витоки української культури	2/2	Знати особливості трипільської та інших археологічних культур. Культурний процес киммерійського, скіфського і сарматського періодів. Зарубинецька і черняхівська культура та їх місце в культурному надбанні слов'ян. Венеди, анти і склавини, їх пам'ятки та матеріальна культура. Духовна культура давніх слов'ян. Торгові й культурні зв'язки з античними містами-державами Північного Причорномор'я.	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5 балів
Тема 2. Культурні процеси за литовсько-польської і польсько-козацької доби	2/2	Розуміти причини Спадкоємність культури Київської Русі та творче осмислення нових цінностей західноєвропейського Ренесансу. Утвердження гуманістичних ідей в умовах релігійного протистояння. Поширення просвітництва та відродження ідеалів ранньохристиянської культури. Братський рух та його культурні здобутки: повернення до візантійської спадщини, підтримка шкільництва,	Опрацювання першоджерел, написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	5 балів

		<p>розвитку української філології, книго писання та книгодрукування. Києво-Могилянська колегія (академія). Нові явища в галузі церковної культури: перекладна та полемічна література, греко-православне богослужіння. Становлення української літературної мови.</p>		
<p>Тема 3. Українська культура доби козацько-гетьманської держави. Українське бароко</p>	2/2	<p>Розуміти причини реформації церкви та освіти, розвиток науки. Розвиток і поширення друкарської справи. Українська барокова література. Українське бароко в архітектурі, образотворчому мистецтві, граверстві. Передумови формування українського театру. Музичне життя України другої половини XVII-XVIII ст. Вплив української культури на розвиток культурних процесів Росії.</p> <p>Козацтво та його роль у формуванні національної само визначеності української культури. Ренесансні тенденції в розвитку міської культури. Шкільний та ярмарковий театр. Вертеп. Жанри побутового музикування. Відродження храмового та цивільного будівництва. Архітектура кам'яна і дерев'яна. Стильові ознаки оборонних споруд. Малярство монументальне та станкове. Становлення світського живопису,</p>	<p>Опрацювання першоджерел , написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.</p>	10 балів

		портрет. Жанрове оновлення усної народної творчості. Декоративно-ужиткове мистецтво.		
Тема 4. Провідні тенденції розвитку сучасної української культури. Модерн і постмодерн	2	Розуміти причини кризових явищ в культурі глобалізованого світу. Зростання соціально-прагматичного вектора розвитку європейської культури XIX-XX ст. Дегуманізація культури та її прояви в мистецтві XX ст. Художній світ техногенної цивілізації. Естетика модернізму. Постмодерністська модель світу в українській та світовій інтерпретаціях. Постмодернізм як плюралізм стильових напрямків в українському мистецтві. Характерні риси українського постмодерну та їх прояви в українській культурі. Експансія американської «маскультури». Проблема культурного відчуження: поляризація відношень «елітарна культура – народна культура». Особливості розвитку української культури XX ст. Здобутки української культури у радянський період. Соцреалізм – тип тоталітарної культури. Нове національно – культурне відродження в добу становлення незалежності України. Шляхи та форми впливу інших культур	Опрацювання першоджерел , написання конспектів, доповідей, есе, тестів, підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи.	10 балів
				30 балів
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ПО КУРСУ

1. Бойко Олександр. Історія України. Академія, 2021, 640 с.
2. Галушко Кирило. Український націоналізм. Короткий курс з історії України. Абабагаламага, 2017. 128 с.
3. Голубець Микола. Велика історія України. У 2-х томах. Центр учбової літератури, 2021. 400 с.
4. Грицак Ярослав, Подолати минуле: глобальна історія України. Київ, Портал. 2022. 432 с.
5. Дорошко Микола. Історія України. Курс лекцій. Самміт-Книга, 2021. 472 с.
6. Кралуок Петро, Красовицький Олександр. 10 розмов про історію українських земель. Фоліо, 2023. 240 с.
7. Крупницький Борис. Основні проблеми історії України. АДЕФ-Україна, 2020. 388 с.
8. Мицик Юрій, Бажан Олег. Від трипільців до кіборгів. Коротка історія України. Кліо, 2022. 688 с.
9. Наш Григорій. Історія українського народу. Центр учбової літератури, 2022. 250 с.
10. Палій Олександр. Короткий курс історії України. Абабагаламага, 2019. 464 с.
11. Плохій Сергій, Брама Європи: історія України від Скіфський воєн до Незалежності. Київ: КСД, 2016. 432 с.
12. Сергійчук Володимир. Нариси з історії України. Ліра-К, 2022. 660 с.
13. Січинський Володимир. Чужинці про Україну. Центр учбової літератури, 2021. 254 с.
14. Тетарчук Інна, Історія України: навчальний посібник для підготовки до іспитів. Центр учбової літератури, 2021. 188 с.
15. Уривалкін Олександр. Довідник з історії України: (у 2 томах) Том 2 (з початку ХХ століття й до сьогодення). Видавець Олег Філюк, 2020. 442 с.

16. Шевчук Валерій. Козацька держава як ідея в системі суспільно-політичного мислення XVI–XVIII століть. Кліо, 2019. 792 с.
17. Яневський Данило, Красовицький Олександр. 10 розмов про історію України та світу. Фоліо, 2022. 240 с.